

شرکت های سهامی

و نقش اقتصادی آنها

شرکت های سهامی نقش اقتصادی مهمی را در دنیا از نظر بازرگانی داخلی و بین المللی ایفاء می نمایند. شرکت های سهامی خاص در حقوق ایران و کشورهای نظیر فرانسه، آلمان، انگلیس، آمریکا و ژاپن معمولا از تعداد اعضای خانواده و یا شرکای کمتری تشکیل می گردند و به علت عدم امکان جذب سرمایه های مردم، فعالیت اقتصادی چندانی نظیر شرکت های سهامی عام ندارند. این شرکت ها عموما از نظر تاسیس و فعالیت و انحلال و تصفیه تابع قوانین ت جارت و در صورت لزوم تابع مقررات دیگر می باشند

شرکت سهامی خاص شرکتی است بازرگانی که تمام سرمایه آن منحصراتوسط موسسین تامین گردیده و سرمایه آن به سهام تقسیم شده و مسولیت صاحبان سهام، محدود به مبلغ اسمی سهام آنها است و تعداد سهامداران نباید از سه نفر کمتر باشد و عنوان ((شرکت سهامی خاص)) باید قبل از نام بدون فاصله با نام شرکت بطور روشن و خوانا قید شود.

۱- زمان ایجاد شخصیت حقوقی:

تعیین آغاز شخصیت حقوقی از این نظر واجد اهمیت است که نقطه شروع تعهدات شرکت را معین می کند. در واقع تا قبل از تحقق شخصیت حقوقی علی الاصول نمی تواند تعهداتی را که شرکاء بر عهده گرفته اند، بر عهده شرکت گذاشت، چراکه شرکتی وجود ندارد تا بتواند متعهد شود.

در کشورهای اروپایی و شخصیت حقوقی نقطه آغازی مشخص شده است. این نقطه آغاز زمان ثبت شرکت تجاری است. در قانون تجارت ایران نظریه شخصیت حقوقی در مقابل نظریه قراردادی برای شرکت ها مانند اتحادیه اروپا و گروه کامن لا پذیرفته شده است. ماده ۵۸۳ ق.ت در این زمینه مقرر می دارد کلیه شرکت های تجاری مذکور در این قانون شخصیت حقوقی دارند. ولی این ماده زمان ایجاد شخصیت حقوقی را تعیین ننموده است که از این نظر در عمل مشکلاتی ایجاد کرده است که البته می توان با مراجعه به مواد قانون تجارت در این مورد اظهار نظر نمود. بطور مثال در شرکت های سهامی عام و خاص و شخصیت حقوقی شرکت از زمانی آغاز می شود که مدیران و بازرسان کتبا سمت خود را قبول نمایند این امر دلیل بر این است که مدیران و بازرسان با آگاهی از تکالیف و مسئولیت های سمت خود عهده دار آن گردیده است از این تاریخ شرکت تشکیل شده محسوب می شود (ماده ۱۷ قانون تجارت اصلاحی ۱۳۵۳/۱۱/۲۲)

تاریخ دقیق ایجاد شخصیت حقوقی در ماده ۵۸۴ مشخص گردیده که از تاریخ ثبت در دفتر مخصوص وزارت دادگستری ایجاد می گردد و در مورد سایر شرکت ها ایجاد شخصیت حقوقی به شیوه خاصی پیش بینی شده است، مثلا در شرکت با مسئولیت محدود شرکت وقتی تشکیل می شود

به تمام سرمایه نقدی نادیه و سهم اسرته حیر نقدی بیر نعویم و نسیم سده بسد (ماده ۱۱ ق.ت.ب) و

در شرکت تضامنی و نسبی تشکیل شرکت موکول به پرداخت تمام سرمایه نقدی و تقویم و تسلیم

سهم الشرکه غیرنقدی است (ماده ۱۱۸ و ماده ۱۸۵ ناظر به ماده ۱۱۸ ق.ت) ملاحظه می شود که در

مقررات راجع به زمان شروع شخصیت حقوقی در شرکت های مختلف بطور هماهنگ اما نامفهوم

پیش بینی شده است. آگاهی از تاریخ دقیق ایجاد شخصیت حقوقی در تنظیم قراردادها و مسئولیت

مدنی شرکت و اشخاص حقیقی ضروری است. گرچه ماده ۲۲۰ ق.ت. به موادی اشاره کرده که اگر

شرکتی مطابق قانون تجارت تشکیل نشده باشد در این صورت شرکت تضامنی محسوب شده

واحکام راجع به شرکت های تضامنی در آن مورد اجرا می گردد. ملاحظه می شود که ماده اخیر به

وضعیت شرکت عملی اشاره کرده و شخصیت حقوقی مستقلی را نسبت به آن قائل می باشد. با قبول

این فرض طلبکاران چنین شرکتی می توانند در ابتدای امر به شرکت مراجعه کرده و در صورت عدم

وصول مطالبات خود تقاضای ورشکستگی آن را بنمایند که پس از تصفیه اموال چنانچه دارایی

شرکت تکافوی مطالبات بستانکاران را ننماید در چنین صورتی به دارایی شرکاء به طور منفرد یا

جمعی مراجعه می نمایند ولی اصلح این است که برای شرکت عملی مزبور شخصیت حقوقی قائل

نشده و به طلبکاران امکان داده شود که به دارایی شخصی شرکاء به نحو تضامن مراجعه بنمایند. از

طرف دیگر اعلام ورشکستگی برای شرکتی که فاقد نام خاص و مرکز اصلی است مشکل به نظر می

رسد و تسری دادن نظریه قراردادی در این مورد مناسب می باشد.

در مورد نظریه قراردادی عده ای از متخصصین حقوق تجارت معتقدند که شرکت تجارتي مانند هر

شرکت دیگر عقد و قراردادی بیش نیست زیرا شرکاء به هنگام پرداخت ارزش سهام خود عملاً

تراراد سرت را امضاء می نماید بباراین می توان مجمع عمومی را بیر به صورت تراراد با نواسق

شركاء تشكيل داد و مدير يا مديران می توانند به وکالت از سایر شرکاء ادامه شرکت را به عهده بگیرند.

البته این نظریه با توجه به امتیازات پذیرش شخصیت حقوقی مورد انتقاد قرار گرفته است. زیرا دارایی متعلق به شخص حقوقی منفک از دارایی اشخاص حقیقی که شرکت را تاسیس نموده اند، مورد قبول قرار گرفته او از نظر تنظیم قراردادها و اعلام ورشکستگی و طرح سایر دعاوی که در مرکز اصلی شرکت صورت می گیرد، تسهیلات زیادی در مبادلات بازرگانی ایجاد می کند.

۲ - مسئله تعداد شرکاء و موسسین

قانونگذار لفظ موسس را در قانون تعریف نکرده است به همین علت در عمل برای تعیین اشخاصی که بتوان آنان را موسس تلقی کرد به ناچار باید ملاک های متعددی را در نظر گرفت. در تعریف آن می توان گفت: موسس شرکت به شخصی اطلاق می شود که برای ایجاد شرکت پیش قدم می شود سرمایه شرکت را از طریق جمع کردن شرکای دیگر فراهم می کند و مطابق مقررات قانونی اقدامات لازم را برای تشکیل شرکت به انجام می رساند.

در خصوص شرکت های سهامی ل.ا.ق.ت. حداقلی برای شرکاء و موسسین در نظر گرفته است: ماده ۳ ل.ا.ق.ت. می گوید: در شرکت سهامی تعداد شرکاء نباید از ۳ نفر کمتر باشد.

ماده ۱۰۷ ل.ا.ق.ت. می گوید که عده اعضای هیئت مدیره در شرکت های سهامی عمومی نباید از ۵ نفر کمتر باشد. به نظر می رسد بین این دو ماده تزامن ظاهری وجود دارد زیرا در ماده ۳ در مورد شرکت سهامی بطور اطلاق حداقل شرکاء را ۳ نفر پیش بینی کرده که هم سهمی خاص و هم سهمی

عام سعی می شود. حان آنچه در ماده ۱۰۷ حداقل را برای سرب سهامی عام ۵ نفر در سرب شده برای

حل این تزاخم ظاهری دو نظریه و راه حل وجود دارد :

مقررات ماده ۳ با مقررات ماده ۱۰۷ که مقرر می دارد اعضای هیئت مدیره در شرکت سهامی عام نباید از ۵ نفر کمتر باشد و از طرف دیگر سهامدار بودن اعضای هیئت مدیره را ضروری می داند. متزاحم است بنابراین حکم ماده ۱۰۷ نیز تکالیف را در سهامی عام مشخص کرده است.

با توجه به اینکه ماده ۳ در ابتدا بحث کلی شرکت های سهامی است شامل هر دو نوع شرکت می باشد. منتهی حداقل ۳ نفر برای شروع و اولین اقدام برای تشکیل یک شرکت سهامی است. و حکم ماده ۱۰۷ زمانی است که شرکت تشکیل شده و هیئت مدیره شکل یافته و برای مرحله دوم

یعنی ثبت پس از تشکیل است که ضرورت دارد هیئت مدیره ۵ نفر باشند. بنابراین حداقل موسسین در هر نوع شرکت ۳ نفر کفایت می کند. و از مرحله اقدامات ثبت و انتخاب مدیران و قبول سمت آنهاست که باید در سهامی عام ۵ نفر عضو وجود داشته باشد. با این استدلال یک شرکت سهامی برای اینکه به حداقل مذکور در ماده ۱۰۷ برسد باید ۵ نفر دیگر تحت عنوان پذیره نویس به جمع موسسان اضافه شوند تا هم هیئت مدیره تکمیل گردد و هم هر ۵ نفر سهامدار شرکت باشند.

مقررات ماده ۳ با مقررات ماده ۱۰۷ که مقرر می دارد اعضای هیئت مدیره در شرکت سهامی عام نباید از ۵ نفر کمتر باشد و از طرف دیگر سهامدار بودن اعضای هیئت مدیره را ضروری می داند متزاحم است بنابراین حکم ماده ۳ فقط در خصوص شرکت های سهامی خاص مجری است و ماده ۱۰۷ نیز تکالیف را در سهامی عام مشخص کرده است.

با توجه به اینکه ماده ۱ در ابتدا بحث نبی سرب های سهامی است شامل هر دو نوع سرب می باشد. منتهی حداقل ۳ نفر برای شروع و اولین اقدام برای تشکیل یک شرکت سهامی است. و حکم ماده ۱۰۷ زمانی است که شرکت تشکیل شده و هیئت مدیره شکل یافته و برای مرحله دوم یعنی ثبت پس از تشکیل است که ضرورت دارد هیئت مدیره ۵ نفر باشند. بنابراین حداقل موسسین در هر دو نوع شرکت ۳ نفر کفایت می کند. و از مرحله اقدامات ثبت و انتخاب مدیران و قبول سمت آنهاست که باید در سهامی عام ۵ نفر عضو وجود داشته باشد. این استدلال یک شرکت سهامی برای اینکه به حداقل مذکور در ماده ۱۰۷ برسد باید دو نفر دیگر تحت عنوان پذیره نویس به جمع موسسان اضافه شوند تا هم هیئت مدیره تکمیل گردد و هم هر ۵ نفر سهامدار شرکت باشند.

۳- مسائل مربوط به اداره ثبت شرکت ها

مدارک مورد نیاز برای ثبت شرکت سهامی خاص:

۱- دو برگ اظهارنامه شرکت سهامی خاص و تکمیل آن و امضاء ذیل اظهارنامه توسط کلیه سهامداران.

۲- دو جلد اساسنامه شرکت سهامی خاص و امضاء ذیل تمام صفحات آن توسط کلیه سهامداران.

۳- دو نسخه صورت جلسه مجمع عمومی موسسین که به امضاء سهامداران و بازرسین رسیده باشد.

۴- دو نسخه صورت جلسه هیئت مدیره که به امضاء مدیران منتخب مجمع رسیده باشد.

۶-ارائه گواهی پرداخت حداقل ۳۵٪ سرمایه شرکت از بانکی که حساب شرکت در شرف

تاسیس در آنجا باز شده است .

۷- اصل نامه تعیین نام و در خواست ثبت شرکت.

تذکر:

در صورتی که مقداری از سرمایه شرکت آورده غیر نقدی باشد(اموال منقول و غیر منقول) ارائه

تقویم نامه کارشناس رسمی دادگستری الزامی است و در صورتی که اموال غیر منقول جزء سرمایه

شرکت قرداد داده شود ارائه اصل سند مالکیت ضروری است.

۸- ارائه مجوز دئر صورتی نیاز بنا به اعلام کارشناس اداره ثبت شرکتهاقبل از اقدام به تکمیل نمودن

مدارک ،موارد ذیل را مطالعه فرمائید:

۱- حداقل تهاداد سهامداران در شرکت سهامی خاص ۳ نفر می باشد(ماده ۳ لایحه اصلاحی

قانون تجارت)

۲- حداقل سرمایه در شرکت سهامی خاص از یک میلیون ریال نباید کمتر باشد (ماده ۵ لایحه

اصلاحی قانون تجارت)

۳- پس از تهیه مدارک لازم (اظهارنامه ،اساسنامه، صورتجلسه مجمع عمومی

موسسین،صوذرتجلسه هیئت مدیره ، فتوکی سناشنامه وسهامداران و بازرسین، مجوز در خصوص

موضوع در صورت نیاز) نسبت به تکمیل نمودن آن براساس نمونه فرمهای ضمیمه این راهنما و قید

نام شرکت و امضاء ذیل تمام اوراق اساسنامه و اظهارنامه اقدام شود .

۴ - در موع بصیم صورت جسسه مجمع عمومی موسس و توو دستور ماده ۱۰۱ ر ن . ق . ب .

هیئت رئیسه ای مشتمل بر یک رئیس و ۲ ناظر و یک منشی از بین سهامداران انتخاب (منشی میتواند خارج از سهامداران باشد) و سپس رئیس رسمیت جلسه را اعلام و نسبت به، الف) تصویب اساسنامه ، ب) انتخاب هیئت مدیره، ج) انتخاب بازرسان، د) انتخاب روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی های شرکت اقدام مینماید و ذیل صورتجلسه مصوبات مجمع توسط هیئت رئیسه باید امضاء شود.

۵- الف) شرکت سهامی خاص بوسیله هیئت مدیره ای که از بین صاحبان سهام انتخاب شده و کلا یا بعضا قابل عزل می باشند اداره خواهد شد. (ماده ۱۰۷ ل.ا.ق.ت)

ب) اشخاص حقوقی را میتوان به مدیریت شرکت انتخاب نمود در اینصورت شخص حقوقی یک نفر را به نمایندگی دائمی خود جهت انجام وظایف مدیریت معرفی می نماید. (ماده ۱۱۰ ل.ا.ق.ت)

ج) محجورترین ورشستگان و مرتکبین به جنایت ، سرقت ، خیانت در امانت ، کلاهبرداری، اختلاس ، تدلیس که بموجب حکم قطعی دادگاه محکوم شده باشند نمی توانند به مدیریت شرکت انتخاب شوند. (ماده ۱۱۱ ل.ا.ق.ت)

د) در صورتی که مدیری در هنگام انتخاب ، مالک تعداد سهام لازم به عنوان وثیقه نباشد باید ظرف مدت یکماه تعداد سهام لازم را به عنوان وثیقه تهیه و به صندوق شرکت بسپارد و گرنه مستعفی محسوب خواهد شد. (ماده ۱۱۵ ل.ا.ق.ت)

۱۵ مدت مدیریت مدیران در اساسنامه معین میسود یعنی این مدت از دو سال بیسر نمیواند

باشد. (ماده ۱۰۹ ل.ا.ق.ت)

و) هیئت مدیره در اولین جلسه خود از بین اعضای هیئت یک و نایب رئیس باید شخص حقیقی باشند انتخاب و مدت ریاست رئیس و نایب رئیس نباید از مدت عضویت آنها در هیئت مدیره بیشتر باشد. (ماده ۱۱۹ ل.ا.ق.ت)

ز) رئیس هیئت درمدیره علاوه بر دعوت واداره جلسات موظف است مجامع عمومی صاحبان سهام را در مواردی که هیئت مدیره موظف به دعوت است دعوت نماید و هرگاه رئیس هیئت مدیره موقتا نتوانست وظایف خود را انجام دهد نایب رئیس به جای وی انجام وظیفه می نماید(مواد ۱۱۹ و ۱۲۰ ل.ا.ق.ت)

ح) برای هر یک از جلسات هیئت مدیره باید صورت جلسهای تنظیم و به امضای اکثریت مدیران حاضر در جلسه برسد (م ۱۲۳ ل.ا.ق.ت)

ط) هیئت مدیره باید یک نفر شخص حقیقی را به مدیریت عامل شرکت انتخاب که حدود اختیارات و مدت تصدی و حق الزحمه او را تعیین نماید . مدیر عامل در عین حال نمیتواند رئیس هیئت مدیره باشد مگر با تصویب ۳/۴ آراء حاضر در مجمع عمومی (م ۱۲۴ ل.ا.ق.ت) و هیئت مدیره در هر موقع میتواند مدیر عامل را عزل نماید و انتخاب مدیر عامل باید با ارسال یک نسخه صورتجلسه هیئت مدیره به اداره ثبت شرکتهای به ثبت برسد و در روزنامه رسمی آگهی گردد. (م ۱۲۸ ل.ا.ق.ت) و هیچکس نمی تواند در عین حال مدیریت عامل بیش از یک شرکت را داشته باشد (م ۱۲۶ ل.ا.ق.ت).

۱۷) اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل سرت می تواند بدون اجازه هیئت مدیره در معامری

که با شرکت میشود ، طرف معامله قرار بگیرند و در صورت اجازه هیئت مدیره بلا فاصله باید بازرس شرکت در جریان امر قرار گیرد .(م ۱۲۶ ت.ا.ق.ت).

مدیران و مدیر عامل شرکت در مقابل شرکت و اشخاص ثالث نسبت به تخلف از مقررات قانونی یا اساسنامه شرکت یا مصوبات مجمع بر حسب مورد منفردا یا مسئول بوده و دادگاه حدود مسئولیت را برای جبران خسارت تهیین نماید (م ۱۴۲ ت.ا.ق.ت)

ک) مجمع عمومی عادی صاحبان سهام می تواند مقرر دارد با توجه به ساعات حضور اعضاء غیر موظف هیئت مدیره مباحی بطور مقطوع بابت حق حضور آنها در جلسات پرداخت شود هم چنین در صورتی که در اساسنامه ،پیش بینی شده باشد مجمع عمومی می تواند تصویب کند که نسبت معینی از سود خالص سالانه شرکت به عنوان پاداش به اعضاء هیئت مدیره اعطاء گردد(م ۱۴۴ ت.ا.ق.ت)

۶- مجمع عمومی عادی هر سال یک یا چند بازرس انتخاب میکند تا بر طبق قانون به وظایف خود عمل کنند مجدد بازرسان بلا مانع است. مجمع عمومی عادی در موقع میتواند بازرس یا بازرسان را عزل کند بشرط آنکه جانشین آنها را انتخاب نماید.(م ۱۴۴ ل.ا.ق.ت) انتخاب اولین بازرسان توسط مجمع عمومی موسس صورت می گیرد(م ۱۴۵ ت.ا.ق.ت)

الف) بازرسان شرکت کتبا قبول سمت نمایند و قبول سمت به خودی خود دلیل بیر این است که بازرس با عام به تکالیف و مسئولیت های خود عهدهدار آن گردیده است .(م ۱۷ ل.ا.ق.ت)

ب / اسحاب بررسی یا بازرسان / همراه با اسحاب مدیران ، باید در صورت جلسه ای تید و به

امضای کلیه سهامداران برسد (م.ل.ا.ق.ت) امضاء ذیل صورتجلسه توسط بازرس حاکی از قبولی سمت می باشد.

ج) مجمع عمومی عادی باید یگک یا چند بازرس علی البدل را انتخاب نماید تا در صورت معذوریت یا فوت یا استعفاء یا سلب شرایط یا عدم قبول سمت توسط بازرس یا بازرسان اصلی ، جهت انجام وظایف بازرسی دعوت شوند (م.ل.ا.ق.ت)

د) اشخاصذیل را نمی توان به سمت بازرس شرکت انتخاب نمود.

د- ۱) محجورین و کسانی که حکم ور شکستگی آنان صادر شده یا بعلت ارتگکاب جنایت یا

سرقت یا خیانت در امانت یا کلاهبرداری یا اختلاس یا تدلیس بموجب حکم قطعی محکوم و از حقوق اجتماعی کلا یا بعضا محروم شده باشند.

د- ۲) مدیران یا مدیر عامل شرکت

د- ۳) اقربا سببی ونسبی مدیران و مدیر عامل شرکت تا درجه سوم از طبقه اول ودوم.

د- ۴) هر کس که خود یا همسرش از شرکت موظفا حقوق دریافت می دارد. (م.ل.ا.ق.ت)

ل.ا.ق.ت)

ه) بازرسان مکلفند در باره صحت و درستی دارایی و صورت حساب دوره عملکرد و حساب

سود و زیان و ترازنامه ای که مدیران برای تسلیم به مجمع عمومی تهیه می کنند و هم چنین در باره

صحت مطالب و اطلاعاتی که مدیران در اختیار مجامع عمومی گذاشته اند اظهار نظر کنند ، بازرسان

باید اطمینان حاصل کنند که حقوق صاحبان سهام در حدود قانون و اساسنامه رعایت شده و در

صورتی نه مدیران اجرایی بر حارت حقیقت در احیای صاحبان سهام قرار دهند بررسی کنند

که مجمع عمومی را آگاه سازند (م.ا.ق.ت) و همچنین بازرسان مکلفند با توجه به موارد فوق

الذکر گزارش جامعی راجع به وضع شرکت به مجمع عمومی تسلیم کنند و این گزارش باید لااقل

ده روز قبل از تشکیل مجمع جهت مراجعه صاحبان سهام در مرکز شرکت آماده باشد و در صورتی

که بازرسان متعدد باشند هر یک به تنهایی می تواند گزارشی را تهیه نمایند. (م.ا.ق.ت) ۱۵۰

(و) بازرسان یا بازرسان می توانند در هر موقع هر گونه رسیدگی و بازرسی لازم را انجام داده و

اسناد و مدارک و اطلاعات مربوط به شرکت را مطالبه و رسیدگی نمایند و می توانند از نظر

کارشناسان امر نیز استفاده نمایند در این صورت باید قبلاً کارشناس را به شرکت معرفی نمایند. (م

۱۴۹ ل.ا.ق.ت)

(ز) بازرسان یا بازرسان باید هر گونه تقصیر یا تخلف مدیران شرکت را به اولین مجمع عمومی

اطلاع دهند و در صورت اطلاع از وقوع جرمی در حین بازرسی مراتب را به مرجع قضایی

صلاحیتدار که مجمع بدون دریافت گزارش بازرسان یا بر اساس گزارش اشخاصی که بر خلاف

(۱۴۷ ل.ا.ق.ت) بعنوان بازرسان تعیین شده صورت داری و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت را

تصویب نماید این تصویب اثر قنونی نداشته و از درجه اعتبار ساقط است (م.ا.ق.ت) ۱۵۲

ح) در صورتی که مجمع عمومی بازرسان تعیین نکرده و یا بازرسان تعیین شده به عللی نتواند

گزارش بدهند یا از دادن گزارش امتناع کنند. رئیس دادگاه صلاحیتدار به تقاضای اشخاص ذینفع به

تعداد مقرر در اساسنامه شرکت بازرسان یا بازرسانی را انتخاب تا وظایف مربوط را تا انتخاب بازرسان

به وسیله مجمع عمومی انجام دهند و تصمیم رئیس دادگاه غیر قابل شکایت است. (مستفاد از م ۱۵۳

۱.۱.۱. ب. و بازرس یا بازرسان در معاین سرت و اسحص تب سبت به بحصای نه در انجام

وظایف خود مرتکب می شوند طبق قواعد عمومی مربوط به مسئولیت مدنی مسئول جبران خسارت

خواهند بود. (م ۱۵۴ ل.ا.ق.ت) و بازرس یا بازرسان نمی توانند در معاملاتی که با شرکت یا به

حساب شرکت انجام میگیرد بطور مستقیم یا غیر مستقیم ذینفع (م ۱۵۶ ل.ا.ق.ت) و تعیین حق

الزحمه بازرس یا بازرسان با مجمع عمومی عادی خواهد بود (م ۱۵۵ ل.ا.ق.ت)

ط) چنانچه هیئت مدیره مجمع عمومی عادی سالانه را در موعد مقرر دعوت نکند بازرس یا

بازرسان شرکت مکلفند راسا اقدام به دعوت مجمع مزبور نمایند (م ۹۱ ل.ا.ق.ت) هیئت مدیره و هم

چنین بازرشش یا بازرسان شرکت می توانند در مواقع مقتضی مجمع عادی را بطور فوق العاده

دعوت نمایند در این صورت دستور جلسه باید در آگهی دعوت قید شود.

۷) مجمع عمومی موسس نام روزنامه کثیرالانتشاری که هر گونه آگهی راجع به شرکت در آن

منتشر خواهد شد تعیین می نماید. (مستفاد از بند ۵ م ۲۰ ل.ا.ق.ت) این وظیفه پس از تکمیل شرکت

بعهده مجمع عمومی عادی خواهد بود .

در انتخاب روزنامه حتما کثیرالانتشار بودن روزنامه رعایت شود.

کلیه دعوتهای صاحبان سهام برای تشکیل مجامع عمومی باید از طریق نشر آگهی در روزنامه

کثیرالانتشار که آگهی مربوط به شرکت در آن نشر می گردد به عمل آید (م ۹۸ ل.ا.ق.ت)

۸) پس از تشکیل و ثبت شرکت سهامی خاص هیئت مدیره می باید حداکثر ظرف یک هفته

از تاریخ ثبت نسبت به تهیه دفاتر قانونی شرکت (روزنامه - کل) و پلمپ دفاتر در اداره ثبت شرکتها

اقدام نمایند.

تاریخ ثبت نسبت به پرداخت مبلغ دو در هزار حق تمبر (با توجه به مبلغ سرمایه) به ادارات دارایی

مراجعه نمایند عدم انجام امر مذکور در مهلت مقرر مشمول جریمه می شوند

با توجه به گذشت بیش از هفتاد سال از فعالیت اداره ثبت شرکت ها امکانات این اداره با تعداد

شرکت های ثبت شده (حدود ۴۰۰ هزار) در زمینه دسترسی به سیستم الکترونیکی و آموزش پرسنل

هماهنگ نمی باشد. این عدم هماهنگی، سرگردانی و نارضایتی و اتلاف وقت مراجعین را در پی

دارد. بایسته است که با ترتیب کادر متخصص مدیریت بازرگانی و صنعتی زبان و ادبیات فارسی و

خارجی الکترونیک، گرافیک و دگرگونی بزرگی انجام پذیرد. بخصوص که این دگرگونی توام با بهره

گیری از صنایع الکترونیک و علوم و فنون جدید، می تواند از اتلاف وقت نیروی انسانی و مراجعان

جلوگیری و سرعت انتقال و تبادل اطلاعات را فراهم سازد که در نتیجه اداره ثبت شرکت ها را

همانند سایر کشورهای پیشرفته دنیا با تحولات جهان تجارت همگام خواه ساخت. پیشنهاد می شود

برای کاهش مسائل مربوط به اداره ثبت شرکت ها تمام شرکت های تجاری درایران تشکیلی همانند

کانون وکلا سازمان نظام مهندسی به هر نامی که خود آنان انتخاب می کنند تشکیل دهند تا این

تشکل صنفی مشکلات شرکت های شرکت های تجاری پیشنهادهای خود را به قانونگذار مجریان و

دست اندرکاران مربوط ارائه دهد. وجود چنین تشکیلی قطعا همانند تشکل های مشابه سودمندی

بسیاری را برای شرکت های تجاری در برخواهد داشت این تشکل می تواند شامل یک هیئت رئیسه

مرکزی باشد که با برگزاری انتخابات تعیین می شوند و دپارتمان یا بخش های مختلفی حسب مورد

و با توجه به نوع شرح کاری شرکت ها مثل راه سازی، تولید لوازم خانگی، نساجی و .... که در

داخل آنها بپردازند و هیئت رییسه بپردازند می شود.

این گونه کانون یا سازمان دارای اساسنامه ای خواهد بود که اختیارات و مسئولیت ها در آن تشریح می شوند و برای بازاریابی داخلی و خارجی و راه کاری بهتر شدن و وضعیت شرکت های تجاری در ایران اقدام می نماید .

پیشنهاد دیگر اینکه در دنیای تجارت امروز به پلیس و دادگاه مخصوصی نیاز است که به مسائل و دعاوی شرکت های تجاری رسیدگی نماید تا عدالت نیز در این زمینه به شایستگی برقرار گردد .

۴- نحوه تاسیس شرکت سهامی خاص:

- اظهارنامه مشعر بر تعهد کلیه سهام و گواهینامه بانکی حاکی از تادیه قسمت نقدی آن که نباید کمتر از ۳۵٪ کل سهامداران مکلفند که اظهارنامه مذکور را امضا نمایند.

هر گاه تمام یا قسمتی از سرمایه به صورت غیر نقدی باشد باید تمام آن تادیه شده و صورت تقویم آن نیز به تفکیک در اظهارنامه منعکس گردد در صورتی که سهام ممتازی ای وجود داشته باشد بای شرح امتیازات و موجبات آن در اظهارنامه قید شود.

-انتخاب اولین مدیران و بازرسی یا بازرسان شرکت که باید در صورت جلسه ای قید و به امضای کلیه سهامداران رسیده باشد.

- قبول سمت مدیران و بازرسی با رعایت قسمت اخیر (ماده ۱۷ ل.ا.ق.ت).

- ذکر نام روزنامه کثیرالانتشار که هر گونه آگهی راجع به شرکت تا تشکیل اولین مجمع عمومی عادی در آن منتشر خواهد شد .

در اینجا ذکر دو نکته ضروری است:

اظهاری نامه مذکور در بند ۲ ماده ۲۰ ل.ا.ق.ت. با اظهارنامه صدر ماده ۲۰ متفاوت است و اظهارنامه بند دوم سندی است که سهامداران تایید می کنند که کلیه سهام تعهد شده است .

- در شرکت سهامی خاص تشکیل مجمع عمومی موسس الزامی نیست لیکن اولین جلسه ای که موسسان برای تصویب اساسنامه و انتخاب هیئت مدیره و بازرسان تشکیل می دهند . در واقع می تواند جلسه مجمع عمومی موسس تلقی گردد. در حقوق انگلیس بعد از پرداخت حق الثبت به استناد قانون شرکت ها مصوب ۱۹۴۸ مدارک به اداره ثبت شرکت ها تحویل داده می شود و پس از ثبت گواهی شخصیت حقوقی صادر می گردد.

شرکت سهامی خاص دارای محدودیت های زیر می باشد :

- سهام شرکت سهامی خاص قابل معامله در بازار بورس نمی باشد (ماده ۲۱ لایحه)

- نقل و انتقال سهام شرکت سهامی خاص مشروط به موافقت مدیران با مجمع عمومی صاحبان سهام است.(از مفهوم مخالف ماده ۴۱) - شرکت سهامی خاص نمی تواند مبادرت به صدور اوراق

قرضه نماید. تمام سرمایه شرکت سهامی خاص به وسیله موسسین تامین می گردد.

- شرکای شرکت سهامی خاص نباید از ۳ نفر کمتر باشد (ماده ۳ ل.ا.ق.ت).

- سرمایه شرکت سهامی خاص در هنگام تاسیس نباید از یک میلیون ریال کمتر باشد. (ماده ۵

ل.ا.ق.ت)

در حقوق تجارت شرکتهای تجارتی را به دو گروه شرکتهای سرمایه ای و شرکتهای شخصی تقسیم نموده اند و علت این طبقه بندی اولویت نقش آفرینی سرمایه و اشخاص در این شرکتهای می باشد. شرکتهای سرمایه ای: در شرکتهای سرمایه ای، فقط سرمایه مورد توجه قرار می گیرد نه اشخاص سرمایه گذار، و شرکتهای سهامی عام، سهامی خاص، مختلط سهامی و تعاونی را شامل می شود. شرکتهای شخصی: شرکتهایی هستند که در آنها شخصیت شرکاء و روابط نزدیک آنان با یکدیگر از اهمیت ویژه ای برخوردار است و مسئولیت هر یک از شرکاء ضامن در مقابل اشخاص ثالث نامحدود و تضامنی است و شامل شرکتهای با مسئولیت محدود، تضامنی، نسبی و مختلط غیر سهامی می گردد.

باتوجه به ویژگیهای شرکتهای شخصی از قبیل:

- ۱- مسئولیت نامحدود و تضامنی هر یک از شرکاء در مقابل اشخاص ثالث
- ۲- غیر قابل انتقال بودن سهم الشرکه در حال حیات یا پس از فوت مگر با رضایت سایر شرکا موجب شد تا جامعه نسبت به شرکتهای سرمایه ای استقبال بیشتری از خود نشان دهد. زیرا در این نوع شرکتهای، مسئولیت هر یک از سهامداران در مقابل اشخاص ثالث به سهم خود محدود می شود و به همین جهت اشخاص بیشتری از طبقات مختلف جامعه می توانند در شرکتهای مزبور سرمایه گذاری نمایند و بدین ترتیب از مجموع سرمایه های کوچک، سرمایه های سنگینی برای واحدهای مختلف تولیدی و خدماتی فراهم میگردد و مردم با پرداخت مبالغ جزئی برای هر سهم می توانند در یک شرکت سهیم شده و علاوه بر کمک به توسعه فعالیتهای تولیدی و خدماتی، از منافع

شرکتهای سرمایه ای نیز دارای این ویژگیها می باشند:

۱- مسئولیت سهامداران فقط در حدود سهامی است که خریداری می کنند

۲- قابل انتقال بودن سهام این نوع شرکتهاست

با توجه به ویژگیهای فوق در می یابیم که شرکتهای سرمایه ای از جذابیت بیشتری نسبت به شرکتهای شخصی برای جلب اعتماد عمومی بمنظور سرمایه گذاری برخوردار می باشد.

از میان شرکتهای سرمایه ای، شرکتهای سهامی خاص و عام از استقبال بیشتری نسبت به سایر شرکتهای مواجه شدند و در حال حاضر این نوع شرکتهای شکل حقوقی شرکتهای بزرگ صنعتی یا تجارتهای مانند صنایع پتروشیمی، صنایع شیمیائی و نساجی، بانکها، شرکتهای بیمه و حمل و نقل و تولید آلومینیوم و فولاد را تشکیل می دهند. این شرکتهای جهت شروع به فعالیت نیازمند سرمایه های عظیمی هستند که این سرمایه ها با مشارکت آحاد جامعه از طریق واگذاری سهام و اوراق قرضه تامین می گردد.

باید توجه داشت که جمع آوری پس اندازهای کوچک مردم و سرمایه گذاری با آنها در واحدهای تولیدی موجب توسعه اقتصادی کشور و تقلیل تورم و در نهایت بهبود زندگی طبقات کم درآمد جامعه خواهد شد. زیرا هرگز چند نفر قادر نخواهند بود که با سرمایه های شخصی خود واحد تولیدی و خدماتی مهمی را تاسیس و اداره و سپس آن را توسعه دهند مگر اینکه مردم با پس اندازهای خود در چندین واحدی مشارکت نمایند.

در این موارد دولتها، نسبت به این قبیل شرکتهای بی تفاوت نبوده و وضع قوانین و مقررات آمره و

سامی با سهام سدن در این سرسها از مراع جماعه حمای می سد . ریرا سرسهای سهامی سعص

مورد توجه پس انداز کنندگان نبوده بلکه با توسعه اقتصادی کشور و وضع زندگی حقوق بگیران و بانکها ارتباط بسیار نزدیک و تنگاتنگی دارند . لذا امروزه استفاده از پس اندازهای مردم جهت توسعه اقتصادی کشور، امری ضروری است. در همین راستا کارخانجات و شرکتهای از منابع پس انداز تغذیه می شوند و افراد با میل خود مبادرت به خرید سهام یا اوراق قرضه می کنند و با استفاده از سود آوری و پس انداز مجدد یک نوع خودکفایی مالی هم برای صاحبان سهام و هم برای بنگاههای تجارتي ایجاد می نمایند.

با ملاحظه قوانین و مقررات مربوط به شرکتهای سهامی و فلسفه وجودی این نوع شرکتهای در می یابیم که سهامداران اکثر به راحتی می توانند در ساختار و ارگانهای شرکت سهامی ورود نموده و ارگانهای تصمیم گیرنده ، اداره کننده و کنترل کننده را در اختیار بگیرند . و این امر میتواند باعث ایجاد نگرانی برای سهامداران جزء باشد.

این نوشته در نظر دارد با استفاده از قوانین لازم الرعایه و موجود ، مساعی خود را به این نکته معطوف دارد که چگونه می توان از حقوق صاحبان اقلیت سهام در شرکتهای سهامی در ارگانهای مختلف شرکت سهامی دفاع کرد تا بدینوسیله موجبات دلگرمی و تشویق به حضور عموم مردم حتی با پس اندازهای اندک در توسعه اقتصادی کشور را فراهم نمود.

برای ورود به بحث لازم است نگاهی اجمالی به تعریف قانون تجارت از شرکت سهامی و ارگانهای تشکیل دهنده آن داشته باشیم.

آن به سهام تقسیم شده و مسئولیت صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام آنها است.

ماده ۴ ل.ا.ق.ت اشعار میدارد: "شرکت سهامی به دو نوع تقسیم می شود:

- نوع اول شرکتهایی که موسسین آنها قسمتی از سرماییه شرکت را از طریق فروش سهام به مردم

تامین می کنند، اینگونه شرکتهای سهامی عام نامیده می شوند.

- نوع دوم شرکتهایی که تمام سرماییه آنها در موقع تاسیس منحصرأ توسط موسسین تامین گردیده

است. اینگونه شرکتهای سهامی خاص نامیده می شود.

ارگانهای تشکیل دهنده این شرکتهای جهت پیشبرد اهداف شرکت عبارتند از:

۱- ارگان تصمیم گیرنده: ارگان تصمیم گیرنده؛ مجامع سهام داران هستند که از اجتماع صاحبان

سهام تشکیل می شود. این مجامع عبارتند از: مجمع عمومی موسس، مجمع عمومی عادی و مجمع

عمومی فوق العاده (ماده ۷۳ ل.ا.ق.ت) ۲- ارگان اداره کننده: شرکتهای سهامی بوسیله هیات مدیره

ای که از بین سهامداران انتخاب شده و کلا یا بعضأ قابل عزل می باشند اداره می شود. عده اعضای

هیات مدیره در شرکت سهامی عام حداقل ۵ نفر و در شرکت سهامی خاص نباید از ۳ نفر کمتر باشد

(مواد ۱۰۷ و ۳ ل.ا.ق.ت).

۳- ارگان کنترل کننده: کنترل اداره امور شرکت سهامی بعهده سهامداران است و این کنترل بوسیله

حق کسب اطلاع از امور شرکت و حق رای در مجامع متجلی می شود لکن تجربه نشان داده که

کنترل سهامداران کافی نبوده و تقویت

ان ضروری است و بر همین اصل باررس یا باررساں سرت نه مسحب سهامداران مسسد به

نماینده‌گی از طرف آنها ترازنامه و حساب های شرکت را کنترل نموده و مجامع را از نتیجه آن و سایر امور شرکت و عملیات مدیران آگاه می سازند بدون اینکه حق مداخله در مدیریت شرکت داشته باشند. وقانون تجارت ایران در ماده ۱۳۹ فقط حق کسب اطلاع سهامداران قبا ازتشکیل مجمع عمومی را پیش بینی نموده و مقرر می دارد: "هر صاحب سهم می تواند از ۱۵ روز قبل از انعقاد مجمع عمومی در مرکز شرکت به صورت حسابها مراجعه کرده و از ترازنامه و حساب سود و زیان و گزارش عملیات مدیران و گزارش بازرسان رونوشت بگیرد". بنابر این وفق این ماده اخذ رونوشت از صورت حسابهای شرکت ممنوع می باشد و علت چنین منعی شاید بمنظور جلوگیری از افشاء اسرار تجاری شرکت توجیه پذیرباشد.

باین مقدمه لازم است اشاره شود که سهامداران اقلیت در قانون تجارت به چه تعدادی از سهامداران اطلاق می شود و چگونه می توانند در مقابل اکثریت سهامداران در ارگانیک و ساختار شرکت موثر و در تصمیم سازی، اداره و کنترل شرکت حافظ حقوق خود باشند.

اقلیت سهامدار در سه صورت می تواند تجلی پیدا کرده و در هر حالت به نوعی ایفاء نقش نماید:

ثلث سهامداران

۱- ۲۰ درصد سهامداران

۲- سهامدار انفرادی یا کمتر از ۲۰ درصد

۳- با این توضیح به نحوه تاثیر گذاری و مداخله دارندگان اقل سهام برارگانهای مختلف شرکت

جهت حفظ حقوق خود اشاره می نمایم.

طبق ماده ۸۵ ل.ا.ق.ت در مجمع عمومی موسس حضور عده ای از پذیره نویسان که حداقل نصف سرمایه شرکت را تعهد نموده باشند ضروری است . اگر در اولین دعوت اکثریت مذکور حاصل نشد ، مجمع عمومی نوبت دوم موقعی قانونی است که صاحبان حداقل یک سوم سرمایه شرکت در آن جلسه حاضر باشند در صورتیکه در مجمع عمومی نوبت سوم اکثریت لازم حاضر نشد موسسین عدم تشکیل شرکت را اعلام می دارند.

در مجمع عمومی موسس ، کلیه موسسین و پذیره نویسان حق حضور دارند و هر سهم دارای یک رای خواهد بود و تصمیمات باید به اکثریت دو ثلث آراء حاضرین اتخاذ شود.

در مجمع عمومی عادی کلیه سهامداران شرکت حق حضور داشته و هر سهم یک رای دارد تصمیمات مجمع عمومی عادی با اکثریت نصف بعلاوه یک آراء حاضر در جلسه معتبر خواهد بود. مگر در مورد انتخاب مدیران و بازرسان که اکثریت نسبی کافی خواهد لعاده است اتخاذ خواهد نمود بشرط آنکه در دعوت دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد مواد ۸۶ و بود(بند ۱ ماده ل.ا.ق.ت)

در ماده ۱۰۳ ل.ا.ق.ت اکثریت را چنین تعریف کرده است که : " در کلیه مواردی که در این قانون اکثریت آراء در مجامع ذکر شده استمرار اکثریت آراء حاضرین در جلسه است تامل در مواد فوق الاشاره ما را به این مسئله رهنمون می سازد که دارندگان سهام خرد باید حضوری فعال در جلسات مجمع عمومی داشته تا ضمن تاثیر گذاری در تصمیم سازیها ، بمنظور حفظ حقوق خود در اداره شرکت ، نماینده یا نمایندگانی نیز داشته باشند . زیرا مطابق ماده ۱۰۱ ل.ا.ق.ت جلسه مجمع عمومی

حداقل با حضور سه سهامدار رسمیت پیدا می کند / یکنفر بعنوان رئیس مجمع و دو نفر بعنوان نایب

(و منشی جلسه می تواند از غیر سهامدار انتخاب همچنین حضور صاحبان اقل سهام در زمان اعلام

تنفس در مجمع عمومی تاثیر بیشتری از خود بروز میدهد چونکه براساس ماده ۱۰۴ ل.ا.ق.ت آمده

است: " هر گاه در مجمع عمومی تمام موضوعات مندرج در دستور مجمع مورد اخذ تصمیم واقع

نشود هیات رئیسه مجمع با تصویب مجمع می تواند اعلام تنفس نموده و تاریخ جلسه بعد را که

نباید دیرتر از دو هفته باشد تعیین کند ، تمدید جلسه محتاج به دعوت و آگهی جدید نیست و در

جلسات بعد مجمع با همان نصاب جلسه اول ، رسمیت خواهد داشت.

با این توضیحات اهمیت حضور دارندگان سهام کوچک جهت تصمیم سازی در مجمع عمومی

عادی کاملاً مشهود می باشد و مستغنی از تبیین بیشتر است.

۲- مجمع عمومی فوق العاده :

ماده ۸۴: " در مجمع عمومی فوق العاده دارندگان بیش از نصف سهامی که حق رای دارند باید

حاضر باشند . اگر در اولین دعوت حدنصاب مذکور حاصل نشد مجمع برای بار دوم دعوت و با

حضور دارندگان بیش از یک سوم سهامی که حق رای دارند رسمیت یافته و اتخاذ تصمیم خواهد

نمود بشرط آنکه در دعوت دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد.

ماده ۸۵: " تصمیمات مجمع عمومی فوق العاده همواره به اکثریت دو سوم آراء حاضر در جلسه

رسمی معتبر خواهد بود.

از مواد ۱۸۴ و ۱۸۵.ن.ا.ن.ب مستعد می شود نه مجمع عمومی تون العاده سهامی رسمیت خواهد

داشت که حداقل دارندگان بیش از نیمی از سهامی که حق رای دارند یا نمایندگان آنها در جلسه حاضر باشند . چنانچه این حدنصاب در اولین دعوت حاصل نشود ، مجمع برای مرتبه دوم دعوت و حدنصاب در این مجمع با حضور بیش از یک سوم سهام صاحبان سهام با حق رای شرکت است مشروط بر اینکه در دعوت دوم نتیجه دعوت اول ذکر شده باشد . تصمیمات مجمع عمومی فوق العاده با شرکت دو سوم آراء صاحبان سهام حاضر در جلسه معتبر خواهد بود.

نکته قابل توجه مربوط به جهات افتراق مجمع عمومی عادی و فوق العاده در حدنصاب برای تشکیل جلسه و تعداد آراء برای اتخاذ تصمیمات است:

الف- مجمع عمومی عادی در دومین دعوت با حضور هر عده از صاحبان سهام ، حدنصاب بدست می آید و جلسه تشکیل می شود در صورتی که در مجمع عمومی فوق العاده برای رسمیت جلسه در دعوت دوم حضور دارندگان بیش از یک سوم سهامی که حق رای دارند الزامی است.

ب- از نظر اعتبار تصمیمات متخذه ، در مجمع عمومی عادی همواره تصمیمات با اکثریت مطلق آراء (نصف بعلاوه یک) حاضر در جلسه رسمی اعتبار دارد مگر در مورد انتخاب مدیران و بازرسان که اکثریت نسبی کفایت میکند . اما در مجمع عمومی فوق العاده تصمیمات با اکثریت دو سوم آراء حاضر در جلسه رسمی معتبر شناخته می شود.

با این توضیحات واضح است که حضور دارندگان اقل سهام در رسمیت دادن نوبت دوم دعوت مجمع عمومی فوق العاده که با حضور بیش از یک سوم تشکیل می گردد تا چه اندازه موثر است و از طرف دیگر در اعتبار تصمیم گیری که با حضور دو سوم آراء حاضر در جلسه صورت می پذیرد

تا چه حد می تواند در مدار باشد. لذا توجه به اهمیت حضور صاحبان اصل سهام در این مورد بسیار

حائز اهمیت می باشد.

هیات مدیره:

ماده ۱۰۷: "شرکت سهامی بوسیله هیات مدیره ای که از بین صاحبان سهام انتخاب شده و کلاً یا بعضاً قابل عزل می باشند اداره خواهد شد. عده اعضای هیات مدیره در شرکتهای سهامی عمومی نباید از پنج نفر کمتر باشد.

ماده ۱۰۸: مدیران شرکت توسط مجمع عمومی موسس و مجمع عمومی عادی انتخاب می شوند. ماده ۸۸: "در مورد انتخاب مدیران تعداد آراء هر رای دهنده در عدد مدیرانی که باید انتخاب شوند ضرب می شود و حق رای هر رای دهنده برابر حاصلضرب مذکور خواهد بود رای دهنده می تواند آراء خود را به یک نفر بدهد یا آن را بین چند نفری که مایل باشد تقسیم کند، اساسنامه شرکت نمی تواند خلاف این ترتیب را مقرر دارد".

با ملاحظه مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ ل.ا.ق.ت با نحوه انتخاب هیات مدیره آشنا می شویم اما لازم است به این نکته پردازیم که سهامدار اقل سهام چگونه می تواند در انتخاب هیات مدیره ایفای نقش نموده و بدینوسیله بتواند در راستای حفاظت از حقوق خود در برابر سهامداران اکثر سهام تاثیر گذار باشد.

در ارتباط با اعمال ماده ۸۸ ل.ا.ق.ت سهامداران اقلیت معمولاً از سیستم رای ادغامی استفاده می کنند به این معنا که آراء خود را روی یک یا چند مدیر کاندید متمرکز کرده تا بدینوسیله بتوانند در هیات مدیره نفوذ بیشتری نموده و تا حدودی در کنترل شرکت مدخلیت داشته باشند.

برای توضیح بیشتر ماده ۸۸ ذکر یک مثال خالی از لطف نخواهد بود.

مسا. اثر سرنی ۱۰۰ سهم داسه پاسد و ۱۰ سهم از ان معنوی به سهامداران اقلیت / محتف هیات

مدیره) باشد. و اگر مجمع عمومی بنخواهد ۵ نفر عضو جدید هیات مدیره را انتخاب کند

در این حالت اقلیت سهامداران را در عدد مدیران ضرب می کنیم و جمع آراء آنها ۵۰ خواهد بود در

این صورت اگر اقلیت سهامداران کلیه آراء خود را به یکنفر کاندید بدهند قادر خواهند بود یکی از

نمایندگان خود را به هیات مدیره بفرستند.

ملاحظه می شود ادغام آراء از ناحیه سهامداران اقلیت موجب در اختیار گرفتن بعضی از پستهای

مدیریتی شرکت بوسیله آنان می گردد.

از این رو لازم است در چند مرحله به نحوه اثر گذاری اقلیت سهامدارن پردازیم:

الف - اقلیت یک سوم سهامداران

: این گروه از اقلیت سهامداران می توانند باستناد به مواد ۸۷ و ۱۰۱ و ۱۰۴ و ۱۰۵ و ۸۴ و ۸۵

ل.ا.ق.ت که در بخشهای مجمع عمومی عادی و فئوق العاده به آنها اشاره رفت ، در صورت اجماع

آراء در تصمیم سازیها کاملا نقش ایفاء کرده و در انتخاب هیات مدیره، نمایندگان خود را در آن

هیات منصوب کنند.

ب - اقلیت یک پنجم سهامداران:

ماده ۹۵: "سهامدارانی که اقلا یک پنجم سهام شرکت را مالک باشند حق دارند که دعوت صاحبان

سهام را برای تشکیل مجمع عمومی از هیات مدیره خواستار شوند و هیات مدیره باید حداکثر تا ۲۰

روز مجمع مورد درخواست را با رعایت تشریفات مقرر دعوت کند. در غیر اینصورت درخواست

کنندگان می توانند دعوت مجمع را از بازرس یا بازرسان شرکت خواستار شوند و بازرس یا بازرسان

ممنوع خواهد بود نه با رعایت سبب معرره مجمع مورد نصاب را حدانبر با ۱۰ رور دعوت

نمایند و گرنه آنگونه صاحبان سهام حق خواهند داشت مستقیماً به دعوت مجمع اقدام کنند بشرط

آنکه کلیه تشریفات راجع به دعوت مجمع را رعایت نموده و در آگهی دعوت بعدم اجابت

درخواست خود توسط هیات مدیره و بازرسان تصریح نمایند".

در صورت تخلف یا تقصیر هیات مدیره، این گروه اقلیت می تواند بنام شرکت علیه مدیران شرکت

شکایت کند و هزینه های صورت گرفته در صورت محکومیت مدیران از محکوم به وصول می

شود.

ج - اقلیت انفرادی یا کمتر از یک پنجم سهامداران :

این گروه از سهامداران در صورت مشاهده تخلف یا تقصیر یا سوء مدیریت مدیران باستناد مقررات

جزایی مندرج در مواد ۲۴۳ تا ۲۶۹ ق.ت که بعنوان ضمانت اجرای تخلفات پیش بینی شده است،

دعوی خسارت نمایند.

نکته قابل توجه در این مبحث این است که در حال حاضر اکثر علماء و حقوقدانان رابطه مدیران با

شرکت را رابطه امین دانسته و بر این اساس حیف و میل مدیران از اموال شرکت از مصادیق خیانت

در امانت تلقی می شود و در این رابطه هر سهامداری در صورت مشاهده تخلف یا تقصیری که

منجر به اتلاف اموال شرکت گردد بعنوان خیانت در امانت از هیات مدیره شکایت کند. و دادگاهها

این نوع شکایت را می پذیرند زیرا جرم خیانت در امانت را از جرایم عمومی می دانند.

در خاتمه امیدوارم این نوشته توانسته باشد به سهم خود در آگاه ساختن کسانی که با سرمایه اندک

خویش سعی در مشارکت جمعی برای توسعه اقتصادی کشور دارند ادای دین نموده و بازگویی

شد

به موجب ماده ۸ قانون اصلاحی ، اساسنامه باید دارای موارد ذیل باشد

نام شرکت

مرکز اصلی شرکت

موضوع شرکت

مدت شرکت

اساسنامه مهمترین رکن شرکت سهامی و سندی است که شرط فقط به آن بستگی دارد . کلیه شرکت های سهامی اعم از شرکت سهامی عام یا شرکت سهامی خاص باید دارای اساسنامه باشند. اساسنامه روابط شرکاء با یکدیگر و حدود اختیارات مجامع عمومی و هیئت مدیره را تعیین و تکلیف سود و زیان شرکت و مدت انحلال آن را معین می نماید . اساسنامه تابع نظر مؤسسين و اکثریت دارندگان سهام است و قانون از لحاظ اهمیت ، مواردی را در آن ذکر کرده که در هر حال لازم الرعایه است. مرکز اصلی شرکت و محل شعب آن ، اگر تأسیس شعبه مورد نظر باشد . مبلغ سرمایه شرکت و تعیین مقدار نقد و غیر نقد آن به تفکیک .

تعداد سهام بی نام و با نام و مبلغ اسمی آنها . در صورتی که ایجاد سهام ممتاز مورد نظر باشد تعیین تعداد و خصوصیات و امتیازات این گونه سهام. تعیین مبلغ پرداخته شده هر سهم و نحوه مطالبه بقیه مبلغ اسمی هر سهم و مدتی که ظرف آن باید مطالبه شود که به هر حال از پنج سال متجاوز نخواهد بود.

نحوه انعال سهام با نام

طریقه تبدیل سهام با نام به سهام بی نام و بالعکس

در صورت پیش بینی امکان صدور اوراق قرضه ، ذکر شرایط و ترتیب آن.

شرایط و ترتیب افزایش و کاهش سرمایه شرکت.مواقع و ترتیب دعوت مجامع عمومی .مقررات

راجع به حد نصاب لازم برای معتبر بودن تصمیمات مجامع عمومی.تعداد مدیران و طرز انتخاب و

مدت مأموریت آنها و نحوه تعیین جانشین برای مدیرانی که فوت یا استعفاء می کنند یا محجور یا

معزول یا به جهات قانونی ممنوع می گردند.طریقه شور و اخذ رأی و اکثریت لازم برای معتبر بودن

تصمیمات مجامع عمومی.تعیین وظایف و حدود اختیارات مدیران.تعداد سهام تضمینی که مدیران

باید به صندوق شرکت بسپارند.قید این که شرکت یک بازرس خواهد داشت یا بیشتر و نحوه

انتخاب و مدت مأموریت بازرس.تعیین آغاز و پایان سال مالی شرکت و موعد تنظیم ترازنامه و

حساب سود و زیان و تسلیم آن به بازرسان و به مجمع عمومی سالانه.نحوه انحلال اختیاری شرکت

و ترتیب تصفیه امور آن.

نام شرکت

شرکت باید دارای نام مخصوصی باشد. زیرا نامیدن شرکت به نام شرکاء به علت این که مسئولیتی ندارند ممنوع است و چون هر شخص حقوقی مانند شخص طبیعی باید دارای نام باشد تا تشخیص داده شود از این جهت نام شرکت ضروری و از اقدامات اولیه است.

ذکر کلمه سهامی از این جهت است که اشخاص مخصوصاً معامله کنندگان متوجه محدود بودن مسئولیت مدیران بوده و بدانند که کسی ضمانت اضافه بر آنچه سرمایه شرکت است ننموده است.

در شرکت های سهامی عام کلمه عام و در شرکت های سهامی خاص کلمه خاص بلافاصله بعد از اسم و یا قبل از اسم شرکت اضافه می شود و علت آن هم تشخیص نوع شرکت سهامی برای مراجعه کنندگان است.

در بعضی از کشورها مانند انگلستان و آلمان شرکت به نام شریک مؤسس از لحاظ زحماتی که در تأسیس شرکت کشیده است با ذکر کلمه محدود که معرف محدودیت مسئولیت او است نامیده می شود. ولی در برخی از ممالک مانند فرانسه قید آن ممنوع است.

نام شرکت ممکن است بستگی به موضوع شرکت داشته باشد، مانند شرکت سهامی عام پنبه ایران که برای خرید و فروش پنبه تشکیل شده و ممکن است نام دیگری باشد مانند شرکت سهامی عام تهران و نیز ممکن است به حروفی که به مناسباتی از موضوع شرکت اخذ شده نامیده می شود.

مانند شرکت سهامی خاص ت.ث.ث.

نام تجاری سرت همان نام سرت است بنابراین در صورتی که در محلی سرتی به نامی تاسیس

شده است نمی توان همان نام یا نامی که شباهت خیلی زیادی به آن دارد برای شرکت دیگر انتخاب

نمود که باعث اشتباه مراجعه کنندگان باشد.

مرکز اصلی شرکت

مرکز اصلی شرکت یکی از مواردی است که باید در اساسنامه نوشته شود و معمولاً مجامع عمومی

در آنجا منعقد و جلسات هیئت مدیره در آنجا تشکیل می شود. مرکز شرکت را مجمع عمومی فوق

العاده می تواند تغییر دهد. ما به قدر کافی در این موضوع ذیل عنوان اقامتگاه اشخاص حقوقی

بحث نموده ایم.

موضوع شرکت

موضوع شرکت چیزی است که شرکت برای آن تأسیس شده است. مثلاً شرکتی که برای خرید و

فروش چرم یا استخراج مس تشکیل شده عمل خرید و فروش چرم و یا استخراج مس موضوع

شرکت است.

موضوع شرکت ممکن است به طور کلی باشد مانند معاملات صرافی و بانکی و یا عمل به

خصوصی، مثل تجارت پارچه های ابریشمی ولی در هر حال باید صریح و منجز باشد.

موضوع شرکت و همچنین جهت آن همان طوری که قبلاً هم ذکر شد باید مشروع و متضمن منافع

عقلایی باشد و الا از موارد ابطال شرکت خواهد بود. مثلاً شرکتی که برای اداره قمارخانه تشکیل

می شود، موضوع آن نامشروع است و یا اگر شرکتی به جهت تغییر مسیر رودخانه ها بدون این که

برای رراسب یا احد ماسعی باسد بسحیل ررد ، چون مصصن ماسع سعاری بسب جهب ان صسح

نمی باشد.

مدیران نمی توانند در عمل از حد موضوع شرکت تجاوز نمایند و در صورت تجاوز عمل آنها اثر قانونی ندارد و در صورت تفریط یا تعدی کلیه مدیران متضامناً مسئول خسارت صاحبان سهام می باشند .

در بعضی از کشورها مانند انگلستان موضوع شرکت را نمی توان تغییر داد . علماء حقوق تجارت انگلستان معتقدند شرکتی که برای موضوع معینی مثلاً پارچه بافی تشکیل شده ، اگر موضوع آن تغییر داده شود ، مثلاً به استخراج معادن تبدیل شود مسلماً شرکت دیگری خواه د بود که ارتباطی جز از لحاظ شرکاء با شرکت اولی نخواهد داشت ولی قوانین ایران تغییر موضوع شرکت را منع ننموده و چون در مجمع عمومی فوق العاده مواد اساسنامه را می توان تغییر داد و موضوع شرکت هم جزئی از اساسنامه است از این جهت تغییر آن اشکالی ندارد.

مدت شرکت

شرکت ممکن است برای مدت محدودی مثلاً ۱۰ یا ۳۰ سال تشکیل شود و نیز ممکن است برای مدت نامحدودی باشد. در صورتی که برای مدت معین باشد باید آن مدت معلوم گردد . و اثر آن این است که با رسیدن تاریخ و انقضای مدت ، شرکت به خودی خود منحل و برچیده می شود.

ماده ۸۳ اصلاحی هرگونه تغییر در مواد اساسنامه را در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده قرار داده و مسلم است که مدت شرکت نیز یکی از مواد مذکور در اساسنامه است از این جهت مجمع عمومی می تواند مدت را تمدید و یا این که به ملاحظاتی مدت شرکت را تقلیل دهد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandooon.com مراجعه کنید

یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

مدارت داسیس در سرت سهامی خاص عبارتند از:

دو برگ اظهارنامه و دو جلد اساسنامه و گواهی بانک دایر بر پرداخت ۳۵٪ سرمایه تعهدی و فتو

کپی سناسنامه سهامداران و بازرسان و صورتجلسات مجمع عمومی موسس و هیئت مدیره.

www.kandooon.com

www.kandooon.com

www.kandooon.com

شماره ۰۷۵۱۳۷

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

اداره کل ثبت شرکتهای مالکیت صنعتی

سری

الف/۸۴

کد اظهار نامه ثبت شرکتهای سهامی خاص

(۳۴) اختصاص (۲-۸۴) ت

۱- نام شرکت ----- سهامی خاص -----

۲- هویت کامل و اقامتگاه موسسین

۱- آقای ----- فرزند ----- شماره شناسنامه ----- صادر از -----

- به آدرس

یزد خیابان ----- کوچه ----- پلاک ----- کد پستی -----

۲- خانم ----- فرزند ----- شماره شناسنامه ----- صادره از -----

-- به آدرس

یرد خیابان _____ کوچه _____ پارت _____ سد پستی _____

۳- آقای _____ فرزند _____ بشماره شناسنامه _____ صادر از _____

_____ به آدرس _____

یزد خیابان _____ کوچه _____ پلاک _____ کد پستی _____

_____ ۴- _____

_____ ۵- _____

۳- موضوع شرکت (نوع فعالیت شرکت در این قسمت به طور راضحو دقیق درج شود)

(با توجه به نوع مجوز درج شود)

۴- مبلغ سرمایه شرکت و تعیین مقدار نقد و غیر نقد آن به تفکیک (یک میلیون ریال نقدی)

۵- تعداد سهام با نام و بی نام و مبلغ اسمی آنها در صورتی که سهام ممتاز مورد نظر باشد تعیین

خصوصیات و امتیازات اینگونه سهام --- یک صد سهم با نام هر یک به ارزش ده هزار ریال --

۱- میران سهام و تعهد هر یک از موسسین و مبعی نه پردا حب ترده اندبا تعیین شماره حساب

و نام بانکی که وجوه پرداختی در آن واریز شده است در مورد آورده غیر نقدی یعنی اوصاف

و مشخصات و ارزش آن بنحویکه بتوان از کم و کیف آورده غیر نقدی اطلاع حاصل نمود.

۱- آقای ----- دارنده ----- سهم ----- که مبلغ -----

ریال را پرداخت و مبلغ ----- ریال را تعهد نموده اند.

۲- آقای ----- دارنده ----- سهم ----- که مبلغ -----

ریال را پرداخت و مبلغ ----- ریال را تعهد نموده اند.

۳- خانم ----- دارنده ----- سهم ----- که مبلغ -----

ریال را پرداخت و مبلغ ----- ریال را تعهد نموده اند.

کلیه سهامداران مقدار ۳۵٪ سرمایه شرکت را به موجب گواهی بانکی شماره ----- مورخ -----

بانک ----- شعبه ----- به حساب جاری ----- پرداخت و بقیه را تعهد

نموده اند.

۷- مرکز اصلی شرکت ----- یزد ----- خیابان ----- کوچه ----- پلاک -----

کد پستی -----

۸- مدت شرکت از تاریخ _____ بسمت _____ بسمت _____ محدود _____

۹- مدیران شرکت و اشخاصیکه حق امضاء دارند _____

_____ آقای _____ بسمت رئیس هیات مدیره و آقای _____

بسمت نایب رئیس و خانم _____ بسمت مدیر عامل و عضو هیات مدیره

برای مدت دو سال انتخاب شدند و حق امضاء کلیه اوراق عادی و اداری با امضاء _____

با مهر شرکت معتبر است. _____

۱۰- نام مدیر عامل و حدود اختیارات آن در شرکت _____ آقای _____ بسمت

مدیر عامل انتخاب شدند و حدود اختیارات ایشان طبق اساسنامه می باشد. _____

۱۱- بازرسان اصلی و عای البدل شرکت _____ آقای _____

_____ بسمت بازرس اصلی و آقای _____ بسمت بازرس علی

البدل برای مدت یکسال مالی انتخاب شده اند. _____

۱۲- محل شعب فعلی شرکت و مدیران آن _____ فعلا شعبهای ندارد. _____

۱۳- اساسنامه شرکت مشتمل بر _____ ماده و: _____

_____ تبصره میباشد که در جلسه مورخ _____ موسسین شرکت به تصویب

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید

یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

رسیده است باریج

محل امضاء موسسین (در زمان تاسیس) و کلیه اعضای هیات مدیره (در زمان افزایش

سرمایه)

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title: شرکت های سهامی عام و خاص - اشکالات قانونی از نظر کلیات و تاسیس
Subject:
Author: abotaleb
Keywords:
Comments:
Creation Date: 3/18/2012 11:20:00 PM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: H.H
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 3/18/2012 11:20:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 40
Number of Words: 7,506 (approx.)
Number of Characters: 42,787 (approx.)